

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **večer**, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnishtvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Prazni upi.

Z Dunaja 8. marca.

Pravi se, da človek, o katerega smrti se je raztrosila neresnična vest, potem še prav dolgo živi. Če ta ljudski pregovor tudi za vlade velja, sme Taaffejeva vlada računati še na neštevilna leta; kajti od njenega nastopa do danes so jo nasprotniki že tolikokrat proglašali mrtvo, da bi težko bilo sešteti vse te izmišljene ministerske krize. In čudno: dasi je vselej se pokazalo, kako neresnična in jalova so bila prerokovanja in dopovedovanja o razrušeni večini državnega zbora in o neizogibljivem padu ministerstva, vendar se teden za tednom ponavljajo jednake senzacionalne vesti in najdejo — vernih poslušalcev in bralcev, in kar je najbolj čudno: ne samo mej nasprotniki, ampak celo v vladi prijaznih krogih začnejo ugibati in se bati, češ, da mora že nekaj biti v zraku.

Zato ne bode odveč, če nekoliko besed spregovorimo o uzrokih, vsled katerih so padala prejšnja avstrijska ministerstva in se je spremenil vladni sistem. Bachov nemški absolutni centralizem je našel svoj grob pri Magenti in Solferinu, Schmerlingov nemški ustavni centralizem se je razbil nad skalo ogerske opozicije v notranji politiki in nad lastno krivdo nesmislenega stremjenja po avstrijski hegemoniji v nemški državi. Belcredi je padel kot žrtva avstrijsko-pruske vojske, ravno tako Hohenzwart po nemško-francoski vojski, ki je neizmerno povzdignila nemško samosvest. Takozvani „Bürgerministerium“ se je moral umakniti, ker ni mogel spraviti Čehov v državni zbor. Poslednja liberalna vlada Auersperg-Lasser-Stremayr postala je konečno nemogoča iz toliko notranjih in vnanjih ozirov, da se je le čuditi njenemu tolikoletnemu obstanku. V notranji politiki ta vlada Čehov ni pridobila za državni zbor, ampak jih gnala v najhujšo opozicijo. V vnanji politiki so liberalci protivili se

razširjenju Avstrije proti jugu in večina je celo glasovala proti berlinski pogodbi.

Zgodovina nam tedaj kaže, da najbolj na obstanek avstrijskih vlad uplivajo razmere in zapletke z vnanjimi državami, zlasti vojske s svojimi splošnimi krizami. V mirnih časih se v Avstriji vladni sistem ne spreminja lahko in naglo, kar je naravno v monarhični državi in za narode koristnejše, kakor vedno prekučevanje, kakeršna vidimo n. pr. na Francoskem v hudo kvar francoski državi, a na radost nemški. Avstrija je monarhično-ustavna, prvo besedo ima najvišja krona, drugo narodi. Vladni sistem, za katerega se odločuje najvišje mesto, ima tem krepkejo zaslombo, ako je primeren smotru avstrijske države in ugaja potrebam in željam narodov ali saj večini ljudstva.

Če tedaj vprašamo po pogojih obstanka sedanjega vlade, moramo z ozirom na vse odločilne faktorje trditi, da niti najmanjšega povoda ni za odstop vlade, ali sploh za ministersko krizo. Sam presvitli cesar je v prestolnem govoru razvil program, katerega ima sedanja vlada izvrševati. Grof Taaffe je prevzel dano mu nalogo in ne da se tajiti, da jo izpolnjuje korak za korakom in z ozirom na državne finance celo z nepričakovanim uspehom. Na najvišjem mestu tedaj nemajo nobenega povoda, odrekati vladi zaupanje in spremeniti sedanji vladni sistem.

V državnem zboru ima vlada sedaj še večino ter jo bode menda ohranila do konca zasedanja, ki bode v dveh letih; ko bi pa vlada poprej večino izgubila, potem bi morala ali zbor razpustiti ali pa odstopiti. V vnanji politiki se po sedanjih razmerah evropskih držav ni bati vojske, v katero bi se Avstrija zapelala. Tedaj res ni nobene nevarnosti za vlado videti in prazni so upi nasprotnikov in brezuspešni vsi vapori v odpravljenju vlade.

Vendar neke stvari ne smemo prezirati. Rekli smo, da ima vlada sedaj še večino v poslanski

zbornici, ako cela desnica ostane trdno zvezana v vseh vprašanjih. Dosedaj je bilo tako, in kedar je vlada odločno zahtevala, udali so se vsi poslanci avtonomistične stranke in glasovali so za vladue predloge, če prav včasih s težkim srcem in proti svojemu prepričanju.

Glasovali so vsi, ker so še v živem spominu imeli hudo pritiskovanje nasprotnih vlad in ker so pričakovali, da vlada ne bode samo mislila, kako državi prihodke povišati, ampak tudi, kje bi se dalo kaj prištediti, in zlasti narodni poslanci v nadi, da se zagotovljena narodna ravnopravnost dejansko izvrši. Oboje pa se do sedaj še ni zgodilo.

Posebno za nas Slovence je v marsičem še huje nego poprej, in če se kmalu ne obrne na bolje, nastopilo bode za marsikaterega poslanca vprašanje, ali sme še dalje podpirati vlado, katera sicer v besedah vsaki čas poudarja ravnopravnost vseh narodov, katera pa nema še toliko energije, da bi svoje organe pokorne storila vladnemu sistemu. Vera brez dobrih dejanj je mrtva, in obetati, pa ne storiti, ni možko ter dela iz prijateljev protivnike. To naj pomisli vlada, da si sama svojega groba ne izkoplje.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 10. marca.

Budgetna debata **državnega zbora**. Pri naslovu „visoke šole“ sukala se je debata v četrtek večidel o dopolnitvi českega vseučilišča in pala je marsikaka gorka beseda českih poslancev nasproti nesramnim napadom levičarjev. Poslanec Czermawski želi, da se naj kirurški zavod v Lvovu spremeni v medicinsko fakulteto. Psl. Lenz zahteva ustanovitev stolice za elektrotehniko na dunajskem vseučilišču. — K naslovu „srednje šole“ oglašijo se contra: Tausche, Heilsberg, Vitezić, Moro, Wurmbbrand, Tonkli, Foregger, Nabergoj, Sprung, Lustkandl, Klun, Portugal; pro: Kvičala, Ozarkiewicz, Coronini, Gödel, Fr. Weber, Vidulich, Wittmann, Franceschi. — Poslanec Tausche obžaluje obreme-

LISTEK.

Potovanje križem domovine.

(Popisuje Prostoslav Kretanov.)

XVIII.

Ob zeleni Soči.

Zlati blišč solnčnih žarkov, ki se je razlil skoz visoka, z bršlinom in brajdami opletena okna po mojem stanovanju, vzdramil me je pozno v jutro iz sladkega snà.

Naglo smuknem izpod odeje, se opraviim ter hitim na plano.

Tu je lesketala juterna rosa v čarovitih odsevih po vrtnem rastlinstvu okrog hiše in mamljive cvetlične vonjave so véle po mehkem vzduhu. Ali sedaj ni bilo časa pasti očes po rosinah bôjah in loviti dišav ondu po vrtu, kajti srcé mi je hrepnelo po ulicah naprej v pisani metež mestnega življenja.

O, kolika vam je slast, ako človek, prišedši po dolgem težavnem potovanju v mesto in izbeviši se nadležne prtijage, prespan, skópan in preoblečen,

čil in vsake brige prost — jednakomerno stopa tja po gladkem tlaku! V takim trenutku so nam čutila na stežaj odprta; duša, stoječa takó rekoč pred očesnim prozorom, strmi zavzeta v svet in v sladkem blagozvočji šumé nam vsi prirodini glasovi v radóstno utripajoče srcé . . .

Jednako se je godilo isto jutro i meni! Pre-spavšemu prve kaotične utise nenavadnih prizorov na utrujena čutila, zibal se mi je sedaj zbistren pogled na bliščečih valovih solnčne svetlobe, razlivajočih se nad mestom, zanimljivo plavaje mi z obsijanege zidovja na osojno uličino obrežje in umirjeno uho mi je željno srkalo šumeče čvrljanje okrog mene vršečega ljudstva. In pri vzletavanju z luči v somrak in zasledovanju svetlobnih refleksov po mestnih sencab, obviselo mi je okó nehoté sedaj na pročelji te palače, sedaj mi zdrsnilo doli ob profilu one-le zgradbe in nevedoma sem začel motriti nekoliko pozorneje vnanje obličje goriškega mesta ter se navzel o njem spoštljivih nazorov.

Staro, prvotno mesto Gorice je sicer, kakor povsod, v stisnenih in zveznenih ulicah ob hribu prislonjeno, in breznačrtno vzgrajene hiše tičé mu tu

in tam do polovice v zemlji; a novi del mesta s svojimi pravilno zidanimi poslopji se razteza v prostiranih, določno načrtanih širjavah v ugodno raván okolice: tu se ti ustavi pogled često ob krasnej, v monumentalnem slogu postavljenej palači, v katere vnožji se prostira diven, z eksotičnim rastlinstvom nasajen vrt in širni, lično obkrojeni trgi kažejo Gorici v lepo bodočnost. Sploh je naša „avstrijska Niza“ precej z modernim duhom preveta, o čemer svedočiti n. pr., razven púlične snage, dve veliki — javni prodajalski lopí, s katero napravo se še naša stolica, žal, ne more ponašati! —

Marsikak pogleda vreden predmet stopil mi je tukaj pred oči; toda, človek ne živi samo ob gledanju nemega zidovja, osobito, če mu na ušesa zvené neznani glasovi tujega jezika.

Z hiš vzplaval mi je pogled doli v pritlični polumrak ter mi obtičal v pisanih gručah gori in doli tekajočih ljudij. Prvi trenutek mi je bila njih kričéča, brbljajoča govorica nerazumna; toda, ko sem napél ušesa nekoliko bolje, ujel sem iz naglega kramlja tu in tam kak znan izraz in polagoma, kakor kaplja za kapljo, padala je beseda za besedo v moj spomin

nenje učencev na srednjih šolah in pravi o gimnazijalni enkëti, ki je v zadnji čas zborovala, da so njeni sklepi v ljudstvu vzbudile občno priznanje. Na to se ukrene skleniti debato. Predsednik naznani, da so se mej tem oglasili proti budgetu poslanci: Schmiderer, Vošnjak, Obreza, Grasselli, W. Pfeifer, Posch, M. Hermann, Hevera, Gabler, Russ, Kindermann, Talč, Jansa, Terlago. (Na to nastane velik hrup na levi; sliši se očitane, da so levi usta zamašena.) Mej tem hrupom nagovori predsednik poslance, da naj si izvolijo generalnega govornika za contra, in kot tak je bil izvoljen dr. Tonkli. Govorniki za pro izvolili so si grofa Coroninija.

V včerajšnji seji pritožuje se dr. Sturm, da levi pri naslovu „sreduje šole“ ne more priti k besedi, ter zatrjuje, da bode odslej naprej levi upotrebila vsa sredstva pravičnega reda, da zastopa ustavne pravice in svobode nemškega rodu, ter vrgla od sebe za vselej vse parlamentarne ozire na kolegialiteto. Na to odgovori naučni minister baron Conrad na znano resolucijo dr. Tonklia, kar priobčimo prihodnjè.

Vnanje države.

Še ta mesec začel bode v Parizu izhajati nov političen list, imenovan „L' Etendard“. V prospektu naziva se samega organ latinskih narodov ter nadaljuje: „Tu se gre za to, da se dovede vzajemnost vseh interesov latinskega sveta in s pomočjo slovanskega rodu stopi nasproti vedno rastočej nadvladi germanizma. V naši deželi vpenja se sedaj vprašanje: biti ali ne biti. To zanima v jednakej meri ko nas vsa latinska ljudstva, ter se daje jednako navajati za Švedijo, Dansko, Belgijo, Holandijo, celo za Rusijo. To se pravi, da smemo mi, braneč francoske interese, računati na podporo velikega dela inozemstva. Ne čudite se, da ustanovljamo list z relativno malim kapitalom; naša redakcija bo skoro brez plače in več na naših sodelavcev in dopisnikov ne zahteva remuneracije. Oni so srečni in ponosni, da sodelujejo pri tako odlično domoljubnem povzetju.“ — Mej članovi upravnega sveta nahajamo ta-le imena: grof Dienheim-Brochocki, Marquis Tupputi, prejšnji ordonančni častnik italijanskega kralja, Emilio Castelar, prejšnji predsednik španske republike, general Türr, Mézièrs, člen francoske akademije in francoski postanci Locroy, David, Ténot in Sarlat.

Iz Carigrada se poroča, da so angleški krogi turške prestolnice vsi tega mnenja, da bo lord Dufferin, ko dovrši svoj posel v Egiptu, sicer prišel za kratek čas v Carigrad nazaj, da pa bode šel od le-tam na odpust in se ne bo več vrnil na dosedanje poslaniško mesto. Domneva se, da bode šel na mesto Sir Henry Elliot-a na Dunaj. Ta pa da pojde za poslanika v Petrograd — Kot kandidata za dostojanstvo guvernerja v Libanonu imenujeta se Nasri Bey in Blacque Bey.

Reuter poroča iz Tamatave na Madagaskaru, da je tja dospel francoski topniški boot „Vaudreuil“ in da so štiri vojne ladije na severovzhodnej strani otoka. Madagasi so zelo vznemirjeni in se pripravljajo na resea uper. „Standard“ pravi, da preti celemu Madagaskaru revolucija. Kristijanstvo in angleški interesi so v nevarnosti. Angleške ladije še nobene ni blizu; treba posebno spretnega angleškega diplomata, katerega da bi kraljica in ljudstvo slušalo.

kjer se mi naposled združi v soglasje blagozvočne italijanščine, ki se mi je, dokler mi je bila tuja, dozdevala zoperna. Začel sem se iskreno zanimati za ta klasični jezik, v katerem je opeval Petrarka lepoto svoje Lavre in Dante čudesa „nebeške komedije“ . . .

Ali, zanimanje za jezik vzbudilo je mojo pozornost na govoritelje in pri motrenji ljudij tu v Gorici naletel sem zopet na žalostno prikazen, ki je izzivala moj kritični vid. Opazil sem namreč, da so marsikateremu, ki mu teče prilizljiva laščina z jezika in ki si brije brado à la Henri-quatre, prvotni zobje vzrasli ob mleku slovenske matere in, če bi se tej ali onej po laškej razvadi našopirjenej „signorini“ postrgalo z lic testó italijanskega riža, prišel bi na dan pošten slovensk obraz!

Toda ob zatrjevanji slovenske narodnosti ni da bi se pameten človek spotikal; to je čisto naravna stvar, ki drugače niti biti ne more! Prehodil sem do malega skoro vso našo domovino, ali žalibog! po vsem Slovenskem nesem našel mesta, kjer bi se javno vsaj večinoma, da ne rečem izključljivo — slovenski govorilo; in to ne velja samo

Dopisi.

Z Dunaja 8. marca. [Izv. dop.] Ravno je rektorat dunajske univerze to-le izjavo na univerzi pribil:

Kundmachung.

Uebereinstimmende Meldungen der hiesigen Blätter gestatten leider kaum noch einen Zweifel, dass auf dem am 5. d. M. von dem „Verein der deutschen Studenten Wiens“ arrangirten „Wagner Commers“ sich Dinge zugetragen haben, welche das patriotische Gefühl tief verletzen müssen.

Ich gebe — unter Voraussetzung der Richtigkeit dieser Mittheilungen — meiner schmerzlichen Entrüstung Ausdruck, dass solche den guten Ruf der Wiener Universität schädigende Vorgänge überhaupt möglich sind.

Gleichzeitig aber spreche ich mein auf Kenntniss der Verhältnisse begründetes Vertrauen aus, dass unpatriotische Gesinnungen, wie sie bei der erwähnten Gelegenheit zu Tage getreten sein sollen, nur von einem kleinen Bruchtheile der Wiener Studentenschaft getheilt werden. Die grosse Mehrzahl der Studenten unserer Hochschulen hat für derartige Verirrungen nur Mitleid oder Verachtung.

Der akademische Senat wird in Erwägung ziehen, ob die Ordnung an unserer Universität die Verhängung von Disciplinar-Strafen gegen einzelne erheischen sollte.

Schon jetzt aber richte ich, als das bestellte Haupt dieser grossen Körperschaft, an alle ihre Mitglieder die ernste Mahnung, dass sie in ihrem Thun und Treiben niemals die Ehre und das Wohl unserer Alma mater, dieser althehrwürdigen und grossartigen Schöpfung des glorreichen Hauses Habsburg aus den Augen setzen mögen.

Wien, am 8. März 1883.

Der Rector der k. k. Universität:

Maassen m/p.

Iz Gorice 6. marca. [Izv. dop.] V nedeljo na večer je praznovalo „goriško podporno in bralno društvo“ obletnico svojega vzbujenja k življenju. Da je društvo tu na meji za Slovence velike važnosti, tega ni treba posebno poudarjati. Kdor kolikaj pozna naše razmere, sprevidi eminentno važnost in potrebo tega društva takoj. Z veseljem smo zategadelj vzeli na znanje poročilo predsednika, g. ravnatelja tukajšnje kmetijske šole, Povšeta, pri veselici imenovanega večera, h katerej se je bilo lepo število družtenikov zbralo: da šteje društvo že sedaj po jednoletnem obstanku 260 udov, in da ima v hranilnici nad 650 gld. gotovine naložene. Po tem veselem poročilu razpravljal je gospod Povše v jako lepem govoru za Gorico sedaj zelo primeren tema: korist otročjih vrtov. Po kratkej a jedernatej razpravi o namenu teh otročjih zavodov, po označenem načinu poučevanja in uspehih tacega poučevanja na podlagi iz necega otročjega vrta izposojenih učnih sredstev in otročjih del, končal je svoj z veliko pohvalo in

odobranjem vzprijeti govor, navduševaje navzočne ude, da naj pošiljajo svoje otroke v slovenske otročje vrte, ko hitro bodo ti tukaj osnovani. Prav lepo izpeljano domače petje pri dobri vinskej kapljici in tombola popolnila je konečni del veselice, ki ne bode v narodnem oziru brezuspešna ostala.

Ker sem že pri otročjih vrtih, omeniti mi je, da ravno te dni je pričelo politično društvo „Sloga“ razpošiljati pozive po deželi za prostovoljne doneske, da bi se ko hitro možno jeden, po mogočnosti in potrebi tudi več takih zavodov v Gorici osnovalo. Ker je tudi ta zadeva velike važnosti v narodnem oziru, ker jej je namen zabranjevati, da se mladina že v nežnih letih narodu ne izneveri, nadejati se je vsestranske požrtvovalnosti in podpore. Doneske sprejema predsedništvo in denarničar „Sloge“. „Sloga“ je sicer tudi ministerstvu za uk in bogočastje predložila prošnjo, da bi pridružilo tukajšnjemu izobraževališču za učiteljice slovenski otročji vrt; ona prošnja je bila tudi že obravnana v tukajšnjem deželnem šolskem svetu in — ako smo dobro poučeni — dobro rešena. Nadejati se je torej, da bode ministerstvo oziraje se tudi na državno korist početkom prihodnjega šolskega leta opravičenim terjatvam tukajšnjih Slovencev zadostovalo ter zavod osnovalo.

Nič manj važna se nam ne vidi tudi peticija političnega društva „Slovenski jez“ v Brdih, katera je bila ministerstvu odposlana, da bi ustanovilo za naše Brice posebno sodnijo. Brici, kateri neso po nobeni naravni meji ločeni od Furlanov, a po Soči ločeni od družih slovenskih bratov, so iznarodovanju najbolj izpostavljeni. Vrhu vsega so tako razkosani, da spada jeden del Brd pod korminsko, drugi del pa pod gorško sodnijo. Da ni to v korist slovenskemu narodu in torej tudi državi ne, je pač jasno kot beli dan.

Nadejati se je torej tudi v tem oziru podpore od dunajske vlade, ki hoče biti vsem narodom jednako pravična, in kateri je sveta dolžnost za to skrbeti, da poitalijančenje dežele po mogočnosti zabrani ter tako Italijanom onkraj avstrijske meje izpodrine uzroke po zahtevanji Primorskega. Ugodno rešitev te peticije pričakujemo tem gotovejše, ker bi nova sodnija štela nad 10.000 duš. Žalibog da se nahajajo mej Brici samimi ljudje, ki po koristolovnih Italijanih zapeljani zoper to prekristno osnovo nove sodnije v Brdih rogovilijo.

X.

Iz Kamnika 6. marca. [Izv. dop.] In zopet nas je zvalila v svoj hram prijazna — Talija, ter nas obdarila iz svojega koška z lepim sadovjem — z zanimljivim igrokazom „Cvrček“.*

Veliko je, da, preveč zahtevati, da bi se igre te vrste predstavljale na manjših odrih, nego k večjemu

* Dobili smo v tej zadevi več dopisov, jednega celo iz Gornjega Grada, ki se vsi jako pohvalno izražajo o tej predstavi. Ker vseh priobčiti ne moremo, odločili smo se za najboljšega.

Ured.

➤ Dalje v prilogi. ➤

o mestih ležečih ob periferiji, temveč tudi o toli slavljemem središču Slovenije! Ni čudo torej, da žije mili naš jezik še vedno samo na kmetih in da je v ljudstvu že ukoreninjeno mnenje, da človek z gospodsko suktnjo na hrbtu in v rokavicah niti ne more govoriti slovenski, kamo-li nežna gospica, če ima na glavi naštulen klobuk! Žalostno a resnično je, da te n. pr. v Mariboru na trgu kmetica-Slovenka porogljivo prezira, če njo slovenski ogovoriš, češ, da nesi gospod, in nedavno se mi je znanec, prišedši prvič v Ljubljano, na vprašanje, kako mu kaj ugaja naše mesto, zaničljivo nasméhnil: „To pač ni mesto, ker vse — slovenski govori!“ . . .

Da bi se dakle o tem še pritoževal, smelo bi se mi očitalo, da nosim — kámenje na Kras!

Otresivši z duše to neprijetno razmotrivanje, šel sem na lov za drugimi zabavami, katerih tukaj v Gorici, kjer je toli ugodno podnebje za pohajkovanje, nesem pogrešal. In imel sem dokaj opraviti, da sem izvršil vsakdanji svoj vspered!

Z jutrnega sprehoda zasukal sem jo na Travnik v kavarno, ter ondu v mehki naslonjač ugrozen po novinah premeril ves politični svet, skakaje z Du-

naja v Aleksandrijo, od ondod zdaj tja v Novi York, zdaj doli v Carigrad, Paris, London, Berlin; da Moskve kakor i Rima nesem preskočil, tega ne bom izpovedoval, da mi ne bode kdo natvezoval panslavističnih ali kakih drugih, Slovincu neodpustljivih željâ. Ali naposled mi je politični malin preveč ropotal po glavi in o pravem času prikaže se mi rdečebradi prijatelj, ki me spelje na prosto polje metafizičnih spekulacij: tu sva v drznem teku naložila nekoliko filozofičnih hipotez, ter nje spretno premésila v zdravilni obliži za narodne naše rane. Vender se nama na zadnje usili vprašanje, da-li nas vsa ta siva akademična teorija strga iz kreppljev namenjene nam usode v svetovnej zgodovini, in polagoma splezala sva zopet doli na tla realnega življenja. In tu se nama pridruži mlad, bledoličen slikar, in takoj smo splavali v strugo umeteljniškega razgovora, po katerem so kakor lehni čolnici sem ter tja švigali smeli slikarsko-tehnični izrazi. Iz te poučljive konverzacije nas izvede poludausko zvonjenje in razšli smo se vsak na svoj kraj — s trebuhom za kruhom. Da sem jaz, potnik, krenil na obed v — gostilno, tega tu ne bodem ovadil,

v ljubljanskem deželnem gledališču, kajti vsak, kdor ima količkaj sluha o dramatikah, dejal bi, to je utopizem, kaj takega predstavljati z zgolj — diletanti! in bi se mu poleg tega še znal vzbuditi sum, ka bi si mi upali celo — Shakespeare-jeve drame predstavljati. — Res! — ali kdor je bil v nedeljo večer v kamniškej Čitalnici, pustiti bi ga moral vsak napačen sum, kajti tu bi se bil prepričal, kaj v istini premoremo, ako hočemo.

„Cvrček“ predstavljaj se je z isto skrbnostjo, ki kaže, da so igralci obrnili vso pozornost in vesolje na svoj smoter, oni so storili, kolikor se pri okoliščinah storiti — dá, ter so pokazali, da to ni zadnje in vse, kar še menijo storiti za naš oder.

Nehvaležno bi tedaj bilo, ako bi se posamezno ne spominjali igrajočih.

Uloga „Cvrček-Stána“ bila je v osebi gospice Franje Medvedove kakor doma; da, ona je pravi pravcati Cvrček, ki nas je tako nepopisljivo očaroval, da si je vsak izmed nas le želel biti presrečni „Sobin Bujanovič“, njen ljubček, katerega je toliko let tako skrivaj in tako goreče ljubila, da je ta skrivnostni plamen z magičnim svitom obseval celo pet-aktno igro. Zagotovljati moramo „Sobina Bujanoviča“, ka bi si bili mi vse žile napeli, da bi ga prekosili v vsej njegovej goreči ljubezni. A vsa čast gosp. Fran Stele-tu, — on je svojo ulogo krepko izpeljal! —

Ozrimo se sedaj na staro „Srdáno“, — ono v bridkostih življenja osivelo babico, ki živi zadnje dni v samotnej, raztrgani koči in pripravlja iz zelišč lekarije za „brezumne“ kmete „tam doli“, ki jej pravijo, — da je copernica, zato ker je razumniša od onih, in ker se jih ogiba in črti iz — principa. Oni se je res bojé, ker menijo, da je v istini v zvezi s — hudičem; kdor se ogiba ljudij, on pri vražnem ljudstvu kmalu dobi ime hudičevega tovariša.

To gnomično, v vednej samoti nadahnjeno nprav človekovo predstavljala nam je gospa Mara Petrič-Gerčar občudovanja vredno! Ona je ko poklicana za take uloge. Želimo samo, da bi nas še prav mnogokrat obdarila s svojim izrednim talentom v tem genu.

„Borko?“ — o ti sentimentalno lice, srce svojega so-dvojčeka! kako bolešno ga ljubi tega Sobina, da, iz gole bratske ljubezni hoče gladu v ljubosumnosti umreti, ker je videl, kako je Sobin vaško dek-le uščipn l v lice!

Škodljivo je zares za kmetsko mladino, ako ima priliko — „gosposko“ živeti! Povsem pa je „Borka“, ki je prava senca brata „Sobina“, gosp. Jos. Stele kaj pridno izpeljal. Ob tacihih prilikah je vsikdar najbolje, ako mogoče, da uloge volita brata v istini, to trud aktérjev mnogo zljajša.

Oča „Bujan!“ — lejte-si, lejte! ne bodite tako ošabni, ko da bi se vas celi svet moral bati in kakor bi da bili vi pod celim solncem najbogatejši gospod v kmetski obleki. To vas mine! čujte, Sobin,

da se mi ne pohujša kak — litjsk cvičkar! Sploh pa se mi ne rači naštevati vseh posameznih toček svojega potnega vsprejeda, premda me je prilika zanesla vsak dan na drugo tviórišče . . . Če se mi je stožilo po leposlovnem pogovoru, šel sem v pohode k pesniku Krilanu, o katerega navdušenji za poz-ezijo se mi je ogrelo srce; in če se me je polotila satirična pikrost o naših socijalnih razmerah, pri družil sem se g. prof. Ivanu Jenku, ter si ob rezkih njegovih sarkazmih otresal nejevoljo nad človeško neumnostjo; in ko je mojemu duhu pošlo vse oživljajoče gradivo, zbežal sem k prijatelju Tonetu, s katerim sva po cele ure na prozoru stoječa motrila tolpo ondu ob Herkulovem kipu regljajočih Furlank, ter poslušala, kako so vlačile, liki terice kanoplje skozi trlico, pošteno ime te in one sosede skoz brezzobe čeljusti . . .

Vender naposled sem se naveličal vse te mestne komedije in dolgčas raztezal se je pred mano nalik brezkončnej vožnej cesti po ravani! In kako bi ne bil sam sebi v napoto človek, ki nalik meni ni več v duhovitem puhanji tabakovega dima v prazni vzduh, ob katerem se neki vzbujata fantazija in ki ne išče

vaš sinček, ki ga ljubite, ljubi ubozega „Cvrčka“, ki mu je, „naredila“, a katerega vi tako črtite in z vami cela vas Boričevu, da ste nesrečni, ako se vam samo približa. Ta črt se je izkadil, kajti tu stoji pred vami uboga, zapuščena Stana, ki je tako sama na vsem širokem svetu, ki je nema žive duše, ki bi jo ljubila, razen jedinega Sobina, vašega sinka, kateri pa bi je po vaših dosedanjih nazorih ne smel ljubiti; — ta Stana, tako revna, a vender tako mila in čarobna stoji pred vami in vas prosi pomoči, — prosi varuštva in nadzorstva čez svoje na hip razodeto izdatno premoženje! — to vas je izpremenilo; uvideli ste, da je Cvrček pošteno in umno dekle, da je lepa stvarica, a po vrhu še časti vaši laska ponudba do varuštva; — vi ste ginjeni — in ne samo varuha tudi — svojega lastnega sina jej prostovoljno daste za moža . . .

To nalogo nam je gosp. Jos. Fajdiga proti našemu pričakovanju vestno rešil.

A kaj pa bo dejala „Milunka“, ponosna vaška deklina, k tej sreči Cvrčka? kako bo pogledala Sobina, ko ga zopet sreča? Milunka, ono na svojo telesno „brhkost“ tako ponosno dekle, ki meni, da mora ves moški svet goreti le za njo . . . ? — Kako jej je moralo biti pri njenem srci, povedati bi nam zamogla jedino gospica Tončika Albrecht-ova; vsaj je svojo nalogo, kljubo temu, da je stopila prvokrat na oder — tako naravno igrala, da bi jej odslej hoteli dejati samo — Milunka. —

Isto tako so bile ostale manjše naloge primerno dobro izvedene. V njih smo z zadovoljstvom gledali mater „Bujanovo“ (g. Vacakovo), „Stamenko“ (gspđc. T. Dralkovo), očeta „Nadeja“ in „Martina“ (g. Vrečarja), „Stajka“ (g. Pohlina) itd. — tako, da smemo č. igralcem „Cvrčka“ častitati k skrbnej izpeljavi. Hvaležni smo jim iz srca — Bog jih živi! V svrhu te hvaležnosti zbralo se je nekaj gospodov, da gospici Franji Medvedovi, kot izvestnici glavne naloge, pokloni h konci krasen šopek iz frišnih cvetic.

Ker nam je danes govoriti jedino le o igri, — naj nam vrhu vsej tej pohvali dovoli čestita reprezentanca „Cvrčkovega“ osobja še mali dostavek. Kljubo hvalevrednej izpeljavi, — h katerej je največ pomoglo, da so igralci svojih nalog se dobro naučili, — urinilo se je sem ter tja le mrsikaj, kar bi po vztrajnem pouku v dramatikah moralo izostati. Tu in tam so se, vzlasti daljši govori, preveč — brali in o nekaterih igralcihi se nam je zdelo, da se svojih nalog — bojé. Tudi je treba opomuiti č. igralce na takozvani pathos v ponašanji in govorjenji, brez katerega je življenje na odru, ki bi vsekako moralo biti zrcalo moralnega življenja — nekako vsakdanje, „domače“.

Se ve, da tak učinek mnogo pospešuje to, da so igralci iz naše družbe, tedaj nam dobro znani. Ta nedostatek pokriti je moč samo z onim teatralnim lečiom v vedenji in citatu, ki se vleže čez igralce kot prava krinka, ter ga stori iz priučene

utehe v ženijalnem mešanji igralnih kart, kar je po Schoppenhauerjevem mnenji baje dober pomoček o bankerotu vseh mislij in kar je še več enakih sredstev v ubijanje zlatega časa . . .

Ostavlil sem torej zopet mestni tlak ter hitel prirodi v naročje!

Ogledavši si z divne Kostanjevice mesto in njega krasno okolico, ubral sem cesto ven na deželo ter obhodil in pregledal vsa bližnja selišča: našteval jih tukaj ne bodem niti jih opisoval — kdor še ni bil v tem kraji, temu ne koristi nič mrtva črka: to je treba videti na lastne oči! Povsod, kamor se obrne pogled, prepreda dobrotljiva prirodina roka s čudovitimi svojimi proizvodi borna človeška bivališča, ki se tu v slikovitem razvalinskem neredu dvigajo izmed bujnega rastlinstva! —

Neki večer vračal sem se s Štandreža, kjer sem pri č. g. župniku Gabrščku občudoval mnogovrstna plemena francoskih — kokošij, ter sem ondu ob kolodvoru krenil gori na železnišk most, na katerem mi zavzeto oko ostrmi v nenadejanem pogledu — Soče, ki se tu v širni strugi veličastno počasno vali tja doli na jug, v naročje sinje Adrije! . . .

naloge popolnoma tujca. — Vse to si zamorejo igralci pridobiti v šoli, katera, če tudi iz namena lastne zabave, smela bi se i pri nas upeljati vsaj za dve uri na teden.

Talentov imamo dovolj izbornih; repertoire slovenske Talije broji, — če tudi žalibog! tako revno malo slovenskih izvernih dobrihi iger — vender mnogo iger, iz katerih se je moč nenavadnih karakterjev priučiti.

To vse pa se naj ne smatra kot hudomušna kritika; — ne! to je samo dobrovoljna opomnja onim izmed naših igralcev, katerim je ležeče na tem, z lepo umetnostjo po svojei zmožnosti in lepih talentih pripomoči k domačej — omiki. Od njih tudi pričakujemo v prihodnje najlepših sadov iz vrta Talijinega. Tedaj na svidenje! H s.

Domače stvari.

— (Znanstveno predavanje na korist „Narodni šoli“) je jutri dopoldne ob 11. uri v čitalnični dvorani. Gosp. prof. Senekovič predava „o uplivu gozdov na obnebe“.

— (Kranjsko obrtno društvo) ima v ponedeljek, dne 12. t. m. ob 8. uri zvečer v steklenem salonu gostilnice pri „Lozarji“ svoj mesečni občni zbor, pri katerem se bode razgovarjalo o raznih obrtnijskih zadevah. Udje društva se vabijo k mnogobrojnej udeležbi.

— (Gledišče narodne Čitalnice Novomeške v dvorani „prvega Narodnega doma.“) V nedeljo 11. marca 1883. „Županova Micika“, kratkočasna igra s petjem v dveh dejanjih. Po Linhartovi predelal dr. J. Bleiweis. „Srečno novo leto“ Šaljiva igra v jednom dejanji. Po srbski igri Koste Trifkoviča: „Čestitam“, poslovenil P.

— (Potovalni učitelj g. E. Kramar) predaval bode: 11. t. m. na Vrhniki, 18. t. m. v Debrničah pri Trebnjem, 19. t. m. v Št. Vidu pri Zatičini.

— (Pri Ormoži) nameravajo napraviti lesen most čez Dravo.

— (Najbližji pot z Borovnice v Ljubljano) je preko Dunaja. Kdor tega ne veruje, mu dokažemo s pismom, ki ima popolnem določen naslov „Ljubljana“, a je moralo vender toliko sveta preromati, predno je prišlo v roke adresatu.

— (Vabilo k besedi,) koje priredi slovenska Čitalnica v Gorici v ponedeljek 12. marca t. l. Pričetek točno ob 8. uri zvečer. Spored: 1. „Občutki“, uglasbil dr. B. Ipavec, poje mešan zbor. 2. „V spomin Val. Vodnika“, uglasbil J. Fleišman za sopran, alt in glasovir. 4. „Pri zibeli“, uglasbil Kam. Mašek, poje mešan zbor. 4. Valentin Mandelc: „Ženski jok“, igra. 5. „Pod oknom“, uglasbil Fr. S. Vilhar; poje mešan zbor in bariton. 6. Titl A.: „Ouvertura po slovanskih napevih“; čveteroročno za glasovir. 7. „Pastirjeva molitev“; poje mešan zbor. — Po besedi skupna zabava in tombola.

Odbor.

Stal sem že na obrežji marsikatere reke ter si napajal pogled v različnih vodinih bôjah: toda toli intenzivno zelene in toli bistroprozorne vode, kakor je Soča, še nesem videl!

Navdušen vzklidem z našim pesnikom, kateremu Soča šumeva ob vznôžji rojstnega doma:

„Krasna si, bistra hči planin,
Brdka v prirodni si lepôti,
Ko ti prozornih globočin
Nevihite temni srd ne moti.

Rad gledam ti v valove bôdre,
Valove te zeleno-modre . . .
Temna zelén planinskih trav
In vedra višnjevost višav
Lepó se v njih je zllila . . .“

Iz zamaknenja v tajnostno šumeče Sočine valove me vzdrami naposled jarni žvižg z Italije vihrajóčega hlapona in v bolestne slutnje o negotovej našej bodočnosti utopljen stopam v mesto, nad katerim se je že razpenjal zastor mračnih senc, v tem ko je v njegovem ozadji v nebo kipeče goré še oblijal zlati blišč večerne zore.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 10. marca. Grof Zaleski imenovan je poslanikom za Kitaj, Japan in Siam, baron Kosjek poslanikom v Teheran, Hoffer pl. Hoffenfels diplomatičnim agentom v Egiptu.

Pariz 10. marca. Po Louisi Michel vodjena četa oropala je večeraj več pekovskih prodajalnic. Govori se, da so se monarhični kolovalci močno udeleževali tega pojava.

Paris 9. marca. Nameravana manifestacija delavcev je spodletela. Nabrlo se je okoli 5000 oseb, večinoma radovednežev, katere je policija razkropila. Ob 4. uri popoldne povrnilo se jih je kakih 1000, kateri so pobili nekoliko šip in prevrnili nekoliko voz, a bili so kmalu razgnani. Več oseb zasegla je policija.

Berolin 9. marca. Imenovanje Bronsarta vojnim ministrom proglašeno se uradno.

Leith 9. marca. Parobrod Navarre se je mej Kopenhagenom in Leithom potopil; 66 ljudi je utonilo, 15 je rešenih.

Atene 9. marca. Komunduros umira.

Ugovorne obravnave „Slovenskega Naroda“.

V Ljubljani 7. marca.

II.

Drugi ugovor našega uredništva veljal je uvodnemu članku v št. 27. pod naslovom: „Kako nemški c. kr. deželni šolski svet štajerskim Slovincem krub reže.“ C. kr. tiskovno sodišče zaplenilo je članek zaradi pregreška po §. 300.

Državnega pravdnštva zastopnik g. Mühleisen predlaga, naj se zaplenenje lista odobri, češ, da predbaciva c. kr. deželnemu šolskemu svetu štajerskemu, da germanizuje slovenske ljudske šole na spodnjem štajerskem, kar ni dokazano, in da hujska proti c. kr. okrajnemu šolskemu nadzorniku g. Ranerju, kateremu se očita, da ni ravnal po predpisih postave. Zatorej zastopnik državnega pravdnštva nasvetuje, naj tiskovno sodišče konfikcijo št. 27. „Slovenskega Naroda“ potrdi.

Zastopnik uredništva „Slovenskega Naroda“ g. dr. Zarnik pravi: „Slavno sodišče! §. 300 k. z. suče se lahko na desno in na levo, tako da ga nemški listi pač opravičeno imenujejo „den Hass- und Verachtungsparagraf,“ kajti uporablja se jako različno. Meni je nalog dokazati resničnost v članku navedenih slučajev in moram reči, da je vsa vsebina članka po polnem istinita, v prvej vrsti pa kar se tiče trditve o sklepih in nazorih c. kr. deželnega šolskega sveta štajerskega. Učiteljska konferenca v Ptujih sklenila je, naj se drugi deželni jezik poučuje še le tedaj, kadar je slovenski materni jezik popolnem priučen, in to je stoprav možno v petem razredu. To je bil tedaj sklep javnega c. kr. organa, kajti takim se ima smatrati učiteljska konferenca po šolski postavi, ker člani te konference dobivajo tudi svoje dijete in ker se imajo sklepi učiteljskih konferenc prijaviti c. kr. okrajnemu glavarstvu, katero je ali po c. kr. okrajnem glavarju, ali po namestovalcu zastopano pri učiteljski konferenci in tudi ces. kr. deželnem šolskem svetu. Učiteljska konferenca je tedaj javni organ in c. kr. pravdnštvo ima ravno tako nalog varovati dostojanstvo učiteljske konference, kakor c. kr. deželnega šolskega sveta. Deželni šolski svet štajerske pa se ni kazal prijatelja slovensčine v ljudskih šolah, kajti od edil je, da ima nasproti sklepu učiteljske konference ptujске veljati naredba c. kr. dež. šolskega sveta štajerskega od 14. septembra 1870. broj 1598, da se ina s poučevanjem družega (nemškega) deželnega jezika početi, kadar so učenci v čitanji in pisanji materinščine položili trdni temelj. Tedaj ni rečeno, kdaj se mora pričeti pouk v drugem (nemškem) deželnem jeziku; a c. kr. okrajni šolski nadzornik Raner karal je učitelja, zakaj ni pričel s poučevanjem nemškega jezika že v prvem razredu ljudske šole. Gospod Raner bil je tedaj s svojo zahtevo gotovo v protislovju z ukazom c. kr. deželnega šolskega sveta štajerskega, kajti v prvem razredu ljudske šole ne more se še pridobiti trden temelj v čitanji in

pisanji materinščine, pa tudi v protislovju s sklepom učiteljske konference ptujске, kot c. kr. javnega organa, katera je ukrenila, naj se prične s poukom nemškega jezika še le v petem razredu. „Slovenski Narod“ je tedaj le kritikoval razsodbo c. kr. deželnega šolskega sveta štajerskega z dne 21. januarja 1883 in pa postopanje ces. kr. okrajnega šolskega nadzornika ptujskega, g. Ranerja.“

„Kritika „Slovenskega Naroda“ pa je bila popolnem stvarba in ni imela namena izpostavljati c. kr. deželni šolski svet in g. Ranerja na smeh, ali pa buditi sovraštvo proti njima, kakor to c. kr. državno pravdnštvo trdi. Časopisje, sploh vsak državljan ima pravico kritikovati delovanje raznih uradov, in časnikarji imajo pač v prvej vrsti ralog v javnem interesu, kateri zastopajo, posluževati se te pravice. Ako pa se ne sme o šolskih oblastih ničesa govoriti, kritikovati ali pa sploh pisati, potem naj se napravi zakon, kateri to določno prepoveduje, in gotovo ne bo de slovenskim časnikarjem prišlo na um, še kedaj pisati kaj o tej zadevi. A takega zakona danes še ni, tedaj sme slovensko časnikarstvo braniti pravice slovenskega naroda do svojega jezika v šoli in uradu in povsod v javnem življenju, in ker „Slovenski Narod“ nič drugega storil ni, nego da je v zaseženem članku za štajerske Slovence popolnem korektno se potezal, tedaj predlagam: naj blagovoli slav. tiskovno sodišče prejšnjo razsodbo o zaplenjenju št. 27. „Slovenskega Naroda“ razveljaviti in skleniti, da se zaplenenje ovrže.“

Sodišče izjavi, da je zaplenenje opravičeno po §. 300 kaz. z., kajti zastopnik uredništva „Slovenskega Naroda“ ni navel novih vzrokov proti zaplenjenju. Že iz napisa in vsebine članka se vidi, da je članek pisan v zasramovanje c. kr. deželnega šolskega sveta, ker se istemu neopravičeno očita, da postopa nepostavno itd., kar je vse neresnično.

Dunajska borza

dné 10. marca.

Papirna renta	78	gld.	25	ku.
Srebrna renta	78	"	50	"
Zlata renta	97	"	60	"
5% marčna renta	92	"	85	"
Akcije narodne banke	831	"	—	"
Kreditne akcije	312	"	—	"
London	119	"	80	"
Napol.	5	"	49 1/2	"
C. kr. cekini	5	"	64	"
Nemške marke	58	"	55	"
4% državne srečke iz l. 1854	250	gld.	118	"
Državne srečke iz l. 1864.	100	"	166	"
4% avstr. zlata renta, davka prosta	97	"	55	"
Ogrska zlata renta 6%	120	"	30	"
" " 4%	88	"	45	"
" " papirna renta 5%	86	"	60	"
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	103	"	—	"
Dunava reg. srečke 5%	100	gld.	114	"
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	116	"	75	"
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	99	"	50	"
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	104	"	75	"
Kreditne srečke	100	gld.	170	"
Rudolfove srečke	10	"	20	"

Zahvala.

Vsem, ki so se udeležili pogreba našega preljubljenega očeta, gospoda

Janeza Sernec-a,

bivšega hišnega posetnika in mlinarja v Slovenske Bistrice,

ali na drug način izrazili svoje sočutje, izrečemo presrečno zahvalo.

V Slovenske Bistrice, 8. marca 1883.

(147)

Zalujoča rodovina.

Zahvala

presrečno slednjemu sorodniku, slednjemu prijatelju in znancu, ki nam je za časa boleznj, ob smrti in pri pogrebu naše mile, nenadomestljive matere izrazil svoje milovalno sočutje o neizmerni izgubi bodi v besedo, bodi s pismom! Posebe se izrekamo svojo najtoplejšo zahvalo p. n. prečestitemu g. dekanu Hofstetter-ju za tolažilno, preganjljivo nagrobno, gg. pevcev za poveljevalno petje, obilim p. n. darovateljem za dragocene vence in sploh vsem, vsem sto in stoterim spremljevalcem vseh stanov od blizu in daleč za zadnjo pot na mirovdvor! (140—1)

V Postojini, dné 6. marca 1883.

Zapuščena rodbina Lavrenčič-eva.

V zalogi Ivana Giontinija v Ljubljani je ravnokar izšla (145—2)

Milica Polka (française),

v spomin 125 letnice Vodnikovega rojstva

uglasbil Victor Parma.

Cena 40 krajo., s pošto 42 krajo.

Pri naročbi šesterih izvodov se jeden navrže.

Oznanilo.

Letošnji redni zbor kranjskega odseka I. obdnega uradniškega društva avstro-ogrške države, pa tudi letošnji redni zbor hranilnega in posojilnega uradniškega društva v Ljubljani bodeta v nedeljo 8. aprila 1883 ob 10. uri dopoldne v gostilni tukajšnje kazine.

Dnevni red zбора kranjskega odseka:

1. Poročilo predsednikovo in potrditev računa za minulo opravilno leto 1882.
2. Volitev novih odbornikov za opravilno leto 1883.
3. Posamezni nasveti.

Na dnevnem redu zбора hranilnega in posojilnega uradniškega društva je izvrševanje pravic po §. 30. društvenih pravil.

Dnevni red se naznani p. n. gospodem društvenikom po pravilih pismeno.

To se naznanja p. n. gospodom društvenikom.

V Ljubljani, 6. marca 1883.

Kranjskega odseka uradniškega društva predsednik:

Rajmund Pirker.

Hranilnega in posojilnega uradniškega društva predsednik: Verderber,

Društveni ud: A. Svetek.

(146)

Mesto doktorja medicine

je izpraznjeno v trgu Šmarije pri Jelšah (St. Marein bei Erlachstein) na dolnjem štajerskem.

Letne plače dobi za lečenje siromašnih iz okraja šmarijskega 500 gld., zraven je pa še tudi mnogo privatnega in sodnijsko-lečniškega posla ter zaslužka.

Prošnje naj se pošljejo do 14. aprila t. l. na okrajni zastop, kateri je tudi pripravljen obznaniti ostale pogoje itd. Ponudnik mora nemški in slovenski popolnem dobro znati ter službo nastopiti 15. maja 1883.

Okrajni zastop v Šmariji,

dné 11. februarja 1883.

(142—1)

Načelnik: Andrluh s. r.

Služba živinozdravnika

razpisuje se v trgu Šmarije pri Jelšah (St. Marein bei Erlachstein) na dolnjem štajerskem za okraj šmarijski.

Letna plača znaša 200 gld., zraven pa je tudi dovoljno privatnega posla in zaslužka.

Prošnje, katerim morajo biti priložena tudi spričevala o predpisanih skušnjah, dokaz, da zna prosilec nemški in popolnem dobro tudi slovenski, naj se pošljejo do 14. aprila t. l. na podpisani okrajni zastop, kateri je tudi pripravljen obznaniti ostale pogoje itd.

Služba se ima nastopiti 15. maja 1883.

Okrajni zastop v Šmariji,

dné 11. februarja 1883.

(143—1)

Načelnik: Andrluh s. r.

ADOLF EBERL,

stavbeni in pohištveni barvar. Izdelovalec slikanih napisov. Lakirnik.

Lastna fabrikacija

oljnatih barv, lakov in firnežev.

Prodaja na debelo in drobno.

Ljubljana, (113—3)

Marijin trg, tik frančiškanskega mostu.

Cenilniki se pošiljajo na vse strani, kdor jih želi.

Lepi, dobri in ceneni

so

bruseljski klobuki iz klobučine,

trdi ali pa mehki, črni, rujavi ali sivi, v najmnogovrstnejših, najnovejših oblikah, od 1 gld. 50 kr. do 2 gld. 20 kr.

Potem najnovejši, najfinejši svilnati cilindri po 4 gld. 50 kr., najnovejši, najfinejši Chapeaux Claque-1 po 5 gld. 50 kr.

(133—3)

pri

A. PRIBOŽIČ-u,

v Ljubljani, Gledališčne ulice št. 6.

Le kratak čas
se vidi
v dvoranah starega strelišča
velikanski
dunajski Panoptikum,
historično-umetniška izložba
plastičnih mojsterskih del,
jedina te vrste in brez konkurence.
Obseza:
preko 150 podob v nadživotnej velikosti,
popolnem oblečene in opremljene, predstavljajoče: **historične skupine**, znamenite **pesnike** in **umetnike** minulosti in sedanosti, **vladarje**, **junake**, **rodovinske prizore**, **humoristične slike**, **inkvizicije**; dalje
Skupine in prizore iz iztočnega in bosenskega bojišča na konjih in peš itd.
Posebno opozorujemo na glavno sliko
Munkacsy-jevo:
Kristus pred Pilatom,
predstavljajočo 50 oseb v nadživotnej velikosti, izgotovljena od pariških umetnikov mons. L. Rivier in F. Beno natanko po prvotni sliki. Ta skupina nema dozvaj kaj podobnega v tej umetnosti, celo svetovnoznani Panoptikum v Londonu in Berlinu ne.
Ustoppina: za osobo **30 kr.**, za vojake do šikovnika in otroke **15 kr.**
Odpri je v nedeljo ali praznik od devetih dopoludne do devetih zvečer; ob delavnikih od dveh popoldne do devetih zvečer.
Z odličnim spoštovanjem
L. Veltée,
lastnik stalnega dunajskega Panoptikuma.

Reelna razprodaja.
Zaradi preselitve iz svoje dosedanje prodajalnice sem primoran v času od **1. do 20. marca** po **jako nižanih cenah** razprodajati svoje bogato založeno blago, obstoječe
v papirnih izdelkih, albumih, mapah, muzikalijah, galanterijskem blagu, kupčijskih knjigah in noticah, spisih za mladino, slikanih in molitvenih knjigah, pisalnem orodju za pisarne in šole, slikah z oljnim tiskom, fotografijah, črnilih itd. itd. (121—8)
Karol Till v Ljubljani,
poleg Hradecky-jevega mostu.

**Najstarejša in najglasovitejša
firma za sukno
MORIC-a BUM-a
v Brnu
ponuja
za poletno sezijo:**
Za celo obleko:
3 metre 20 ctm. dobrega brnskega blaga, meter po 1 gld. 50 kr., znaša **4 gld. 80 kr.**
3 metre 20 ctm. boljšega brnskega blaga, meter po 2 gld., znaša **6 gld. 40 kr.**
3 metre 20 ctm. finega brnskega blaga, meter po 2 gld. 50 kr., znaša **8 gld. — kr.**
3 metre 20 ctm. finejšega brnskega blaga, meter po 3 gld., znaša **9 gld. 60 kr.**
Potem **zelo fino blago**, po 3 gld. 50 kr. do 7 gld. meter.
Za jeden ogrtač:
2 metra 20 ctm. Coachmen-a ali pa drugačnega blaga za sukne, po 3 gld. meter, znaša **6 gld. 60 kr.**
Fino **sukno za ogrtače** od 3 gld. 50 kr. do 7 gld. 50 kr. za jeden meter.
Velika zaloga blaga za **hlače** in **suknje** po vsakej ceni.
Bogata izbér pravih, angleških **popotnih plačdov**, 3 metre 50 ctm. dolgih in 1 meter 60 ctm. širokih, **3 gld. 50 kr.**, iz čiste volne **5 gld. 25 kr.**, **6 gld. 50 kr.** do 15 gld.
Vedno na prodaj vsakovrstno **sukno za oivil in vojaštvo**, po vsakejšni ceni.
Naročila izvršujem po poštnem povzetju najsolidneje ter celo brezplačno, če presežejo vrednost 10 gld.
Uzorce poštljam franco, krojačem karte z uzorci. (135—2)

Dunaj! Paris! London!
Čujte in strmite!
Oskrbništvo mase falirane „velike anglo-britiške srebrninske tovarne“ prodaje vso čiherno robo pod pravo ceno. Če se pošlje ali pošto povzame **8 gl. 70 kr.**, dobi se lična mizna oprava iz čistega, najfinejšega **anglo-britiškega srebra**, (katera je veljala prej več ko **40 gl.**), in dobi vsak naročnik pismeno garancijo, da ostane jedilno orodje 10 let lepo belo.
6 namiznih nožev z izvrstnim jeklenim rezalom,
6 pravih anglo-britanskih srebrnih vilic,
6 masivnih anglo-britanskih srebrnih žlic,
6 finih anglo-britanskih srebrnih žličic,
1 teška anglo-britiška srebrna zajemalnica za juho,
1 masivna anglo-britiška srebrna zajemalnica za mleko,
6 izvrstnih anglo-britiških srebrnih nožnih podstavkov,
6 masivnih anglo-britanskih srebrnih žličic za pojužnik,
6 pravih anglo-britanskih srebrnih vilic za pojužnik,
1 izvrstna posodica za poper ali sladkor,
6 lepih masivnih čašic za jajca,
6 najfinejših anglo-britanskih srebrnih žličic za jajca,
1 krasen anglo-britanski srebrni podstavnik 30 cm. dolg,
3 krasne najfinejše skledice za sladkor z visokimi nožicami,
1 cedilo za čaj, najboljše vrste,
2 izborna namizna salonska svečnika,
64 kosov.
V dokaz, da moja anonsa **nij sleparska,**
se tu javno obvežem, da vzamem blago, ako ne ugaja, brez ugovora nazaj.
Kdor hoče tedaj za svoj denar dobiti dobro in solidno blago, ne pa kako šušmarijo, ta naj se, dokler je še kaj v zalogi, zaupljivo obrne na
J. H. Rabinovitz-a, Dunaj,
Central-Depot der anglo-britischen Silberfabrik, II., Schiffamtsgasse 20.
Snažilni prašek za tako orodje se tudi pri meni dobiva. Cena škatelci **15 kr.** (74—5)
Filijale: v Parizi, Londonu.

2000 najslavnejših zdravnikov Evropskih, katerih spričevala se bodo priobčila, ordinujejo
Popp-ova zobna zdravila
kot najboljša za usta in zobe. — Kolajne raznih razstav.
Izza 30 let izkušena
Anatherin zobna voda
dr. J. G. POPP-a na Dunaji,
c. kr. dvornega zobo-zdravnika, I., Bognergasse 2.
Radikalni zobni lek za vsako zobobolje, vsako bolezen v ustih in v dlesnu, olajšuje zobenje pri otrocih in je neogibna pri uporabi mineralnih vod, izdatna za grgranje pri kroničnem vratobolju in zoper difteritido.
Velika sklenica po 1 gld. 40 kr., srednja po 1 gld. in mala po 50 kr.
vegetab. zobni prašek kratkej rabi zobe blesteče, ne da jih pokvari. Cena škatelci 63 kr.
Anath.-zobna pasta v steklenih skledicah po 1 gld. 22 kr., za čiščenje in ohranjenje zob, odpravo slabega duha in zobnega kamena.
arom. zobna pasta, blesteče beli zobje po kratkem uporabljenji. Zobje (pravi in umetni) se ohranijo in zabrani se zobobolje. Po 35 kr. za jeden kos.
zobna plomba, praktično in najsigurnejše sredstvo, s čemer si vsak lahko sam plombira otle zobe. Cena za zavitek 2 gld. 10 kr.
med. milo iz zelišč, izvrstno toaletno sredstvo zoper hraste, lišaj in pege, za čiščenje in ohranjenje bele, čiste polti, zoper ujedce, ogrce in kurjot. Cena 30 kr.
zobna sredstva se vnovič uporabljajo v *Dunajski c. kr. obšni bolnici* na priporočanje profesorja Drasche-ja in se pripoznavajo za *izvrstna*.
Pred ponarejtvami se svari, s katerimi si pomagajo nekateri fabrikantje, da si osvojevajo tovarniško znamko, ki je mojej jako podobna in izdelujejo blago, ki je po zunanosti mojemu zelo jednako.
Pri nakupu vsakega izdelka naj se natanko pazi na firmo. (776—4)
Dobiva se v *Ljubljani* pri lekarjih J. Svoboda, G. Piccoli, V. Mayr, Jul. pl. Trnkoczy, E. Birschitz, dalje pri trgovcih Ant. Krisper, Ed. Mahr, J. Karinger, F. M. Schmidt, V. Petričić, L. Pirker, P. Lassnik, Terček & Nekrep; v *Postojni*: A. Leban, lekar; v *Skofjji Loki*: C. Fabiani, lekar; v *Kočevju*: J. Braune, lekar; na *Krškem*: F. Bömgches, lekar; v *Litiji*: J. Warta, lekar; v *Kranju*: K. Šavnik, lekar; v *Litiji*: J. Benes, lekar; v *Melliki*: Fr. Wacha, lekar; v *Novem mestu*: D. Rizoli in J. Bergman, lekarja; v *Trebnjem*: J. Ruprecht, lekar; v *Radovljici*: A. Roblek, lekar; v *Kamniku*: J. Močnik, lekar; v *Crnoljci*: J. Blazek, lekar; v *Vipavi*: V. Kordas, lekar; v *Pontajlu*: P. Osaria, lekar.

Pivovarna bratov Kosler-jev.
Izvrstno
mareno pivo
v zabojih po 25 in 50 steklenic
se dobiva iz (83—5)
ALOJZIJ MAYER-jeve
zaloge piva v steklenicah v Ljubljani.

Zoper jetiko!
Radgostski
universalni čaj
in
rožnovski maho-rastlinski celtilčki,
priporočajo se posebno za vse, tudi za zastarane boleznin na pljučah, za srčne, prsne in vratne bolečine, posebno za sušico, želodčevo slabost, za splošno slabost čutenic in začnajočo se pljučnico!
Veliko število priznanskih pisem razpolagajo se v prepričanje.
Gospod J. Seichert, dipl. lekar v Rožnavi. Prosim, da mi pošljete se 12 zavitekov Radgostskega universalnega čaja in 12 škatljice Rožnovskih maho-rastlinskih celtilčkov. Učinek teh zdravil je v resnici pri vseh na prsih bolnih osebah izrsten, in odkar jih upotrebljam sam, nič več ne kašljam, kakor sem dosle vsako zimo 4—6 tednov.
Z vsem spoštovanjem udani
Dr. Tautz, pl. Tauenstein,
c. kr. štabni zdravnik.
V Kremsi, dne 26. oktobra 1877.
Vaše blagorodje!
Moja hčerka je uže več nego pol leta imela hud kašelj, kateri jej je često protuzročoval tudi bruhanje; ker se jej ni ljubilo jesti, je zelo oslabele ter shujšala; v novinah čitaviš o vaših izvrstnih zdravilih, si naročim 1 zavitek čaja in 2 škatljice celtilčkov. Jedva je použila bolnica nekoliko teh zdravil, in uže jej je odleglo. V nekaj dneh poide druga škatljica. Dete zdaj k vrdjemu vsakih 24 ur do jedenkrat zakašlja, ter je zopet krepko in se mu ljubi jesti. Zahvaljujoč se vam ujudno, prosim, da mi vnovič pošljete 1 zavitek čaja in 3 škatljice slavnih celtilčkov, ter se beležim z odličnim spoštovanjem
Adolf Kittl,
knež. Coloredo Mansteidski pivarnar.
V Opočnem, dne 11. januarja 1875.
Vaše blagorodje!
Prosim, da mi pošljete za zdaj 2 zavitka svojega mnogoslavljenege Radgostskega univerzalnega čaja in 3 škatljice celtilčkov, potem tudi sklenico Rožnovskega rastlinskega mlika
Spoštovanjem
Ivan Vevič,
zemljiščno-knjižni vodja v Bošnjakih
(Vojaška granica). (136—1)
Od tega po zdravniškeje razloži in predpisih pripravljenu čaj, veja za 14dnevno rabo pripravljeni paket z nakazom o rabi **1 gld. av. v. Jedna** originalna škatlja Rožnovskih maho-rastlinskih celtilčkov **50 r.** Za kolek in zavijanje za **10 kr.** posebe.
Radgostski universalni čaj in Rožnovski maho-rastlinski celtilčki dobivajo se vedno le v lekarni **J. Seicherta v Rožnovi** na Moravskem, in razpošiljajo se naročila na vse strani proti poštnemu povzetju.
Da je pa p n občinstvu bolj priročno, imajo tudi zaloge sledeči lekarji: **W. Mayr v Ljubljani**, **W. König v Mariboru**, **S. Mittelbach in J. Čejbek v Zagrebu**, **Barmherzige Brüder in A. Nedved v Gradcu**, **A. Marek in J. Kupferschmid v Celju**, **O. Ruseheim v Lipnici**, **Carl Grabacher v Murau**, **J. Illing v Rotenmanu**, **W. Thurnwald v Celovcu.**
Zaloge
napravile se bodo v vseh lekarnah in večjih prodajalnicah waterijalnega blaga.
Doktor Horstova jedino prava voda za oči, pripravljena natanko po starem rodbinskem receptu tega svetovno slavnega zdravnika za oči, pripravna je za okrepljenje in vzdržanje vida v vsakej starosti; v kratkem ozdravi ne da bi bolnika motila v njegovem poklicu, frišni ali stari prisad na očeh, pege na rožnici in kašo ter odpravi sitno solzenje.
Izvirna steklenica z navodom za rabo veja **70 kr.**, za kolek in zavoj **10 kr.** več.
Prava se dobi samo naravnost iz lekarne v kopenski Rožnavi.
Rožnovski cvet za živce, hitro in trajno ozdravlja putiko, irganje po udi in vsake vrste slabost v živcih in kitah, Izvirna sklenica **70 kr. av. v.**, za kolek in zavoj **10 kr.** več. Pravi se dobi samo naravnost iz lekarne v Rožnavi (Moravska). (0—7)

tajnika, (119-6)

ki je zmožen slovenščine in nemščine, z letno plačo 160 gld.

MARIJANA RUPNIK,

v Ljubljani, Sv. Petra cesta na oglu blatne ulice št. 13, I. nadstropje, se priporoča

v izdelovanju umetnih cvetic po primernej ceni. (127-2) (96-4)

Semena.

Po najnižji ceni se dobivajo mnogovrstna zanesljivo kaljiva semena, kakor: velikanska živinska pesa, rumena in rudeča, okrogla in dolga; travina, poljska in vrtna semena in gips za deteljo.

Poštna naročila se hitro izvršujejo, kakor se tudi druga semena brez ozira na dobiček preskrbijo pri

Peter Lassnik-u, trgovcu in posestniku v Ljubljani.

500 zlatov

plačam onemu, kdor pri uporabljanju

Kothejeve zobne vode

1 steklenica 35 kr., še kedaj čuti zobne bolečine ima iz ust duh.

J. G. Kothe,

umirov. dvorni založnik v Mödlingu pri Dunaji, vila Kothe.

(144-52)

V Ljubljani dobi se jedino le pri lekarni **Jul. pl. Trnkoczyji** in v vseh lekarnah, droguerijah, parfemerijah, prodajnicah galanterijskih rečij itd. na Kranjskem.

Dosežena ozdravljenja

jetične bolezni, občne slabosti, slabega prebavljenja in teka, kašlja, bolezni v grlu, želodci, prsni in plučah z **Ivan Hoff**-ovimi sladnimi preparati, z jedino pravim **Ivan Hoff**-ovim sladnim zdravstvenim pivom, sladno zdravilno čokolado in sladnimi bonboni, kateri preparati so dobili že 58 odlikovanj; jedino pravi in zdravilni le, če so v modrem papirji in če imajo na znamki izumiteljevo sliko.

C. kr. dvornemu založniku glavnih suverenov Evropskih, gospodu **Ivanu Hoff-u**, kr. komisijem svetovalcu, posestniku zlatega križca za zasluge s krono, vitez visokih pruskih in nemških redov, na **Dunaji**; tovarna: **Grabenhof, Bräunerstrasse 2, comptoir in fabriška zaloga: Graben, Bräunerstrasse 8.**

Vaše blagorodje! Berlin, 31. oktobra 1882.

Ko se najiskrenejše zahvalujem izumitelju **Iv. Hoff**-ovih sladnih izlečkov, evropsko slavnemu dvornemu založniku mnogih vladarjev, **g. Iv. Hoff-u** v Berlinu, storim to zato, ker mi je z njegovo srečno iznajdbo sladnega zdravilnega piva rešil življenje. Jedno leto je že temu, da sem občutil v prsih neko težo, ki me je hotela končati. Vedno opasneje mi je bilo. Ko se je moj zdravnik vsestransko trudil olajšati mi trpljenje, svetoval mi je slednjič, da naj opustim vsa doslej uporabljana zdravila in da naj poskusim s sladnim izlečkom **Iv. Hoff**-ovim. Prav z upadlim upanjem pričel sem z navetovanimi zdravili.

Pa jedva je preteklo mesec dnij, ko je bil že moj život kar izpremenjen; novo življenje mi je vzhajalo, občutil sem nepopisljivo olajšanje, kakor nikdar mej svojo dolgotrajno boleznijo. Naravno, da sem nastavljal zdravilo. — Hvala Bogu, sedaj sem zdrav! Poleg svojemu zdravniku zahvaljujem se le **Iv. Hoff-u** za svoje zdravje. Naj bi še dolgo dolgo časa deloval v prid trpečemu človeštvu!

W. Ziegenbein, zasebnik, Unter den Linden 78.

Cene pravemu **Iv. Hoff**-ovemu sladnemu zdravilnemu pivu: 13 steklenicam 6.06 gld., 28 steklenicam 12.68 gld., 58 steklenicam 25.48 gld. — Od 13 steklenic više prosti dovoz v hišo. Pošljano izven **Dunaja**: 13 steklenic 7.26 gld., 28 steklenic 14.60 gld., 58 steklenic 29.10 gld.; 1/2 kile sladne čokolade I. 2.40 gld., II. 1.60 gld., III. 1 gld. (Pri višjih množinah rabat.) — Sladnih bonbonov zavitek 60 kr. (tudi 1/2 in 1/4 zavitka). Izpod 2 gld. se ničesa ne razpošilja.

Glavne zaloge v Ljubljani: **P. Lassnik,** trgovec; v Celji: **J. Kupferschmid;** v Mariboru: **F. P. Hollasek;** v Gorici: **G. Christofoletti;** v Reki: **N. Pavačič;** v Puji: **J. Kasimir, V. Sellinschegg;** v Trzinu: **F. Reitharek** in pa po vseh večjih lekarnah po deželi. (26-9)

A. KORSIKA,

umetni in tržni vrtnar v Ljubljani.

Udano podpisani priporoča se slav. p. n. občinstvu in svojim častitim naročnikom za izdelovanje ukusnih, raznovrstnih

šopkov in vencev.

Tudi priporoča svojo bogato zalogo

trakov

v vseh bojah in kakovostih, v svili in atlasu, z napisi in brez njih, katere izdeluje najeleganteje in najhitreje skoro po tovarniških cenah.

Na dalje se dobé pri njem tudi frišna semena, potem razovetene in olupševalne cvetice itd. ter vse v to vrsto spadajoče stvari.

Cenilniki razpošiljajo se na zahtevanje franco in brezplačno.

Z odličnim spoštovanjem

Alozij Korsika.

(141-1)

Tovarna o ljnatih barv.

Najboljša

semena

Zaloga keforske robe in čresla.

dobé se pri

G. POPPOVIČ-U,

v Zagrebu,

Trg Jelačića bana.

Velika zaloga bojarske robe.

Cenilnik na zahtevanje gratis in franco. (72-6)

Zaloga laka za kolarje in ličilce.

58krat odlikovano. Ustanovljeno leta 1847.

Ivana Hoffa zdravstveno pivo iz sladnega izlečka

proti oslavljenju, siromaštvu na krvi, kakor tudi najboljšo sredstvo rekonvalescentom od vsake bolezni.

Ivana Hoffa koncentrirani sladni izleček

za na prsih in plučih bolne, za zastareli kašelj in neduho.

Tisoč priznanj iz vseh delov sveta je najboljši dokaz zdravstvene vrednosti Ivan Hoffovih sladnih preparatov.

Najnovejše zahvalnice.

G. Ivanu Hoffu, izumitelju po vsem svetu razširjenih preparatov iz Graben, Bräunerstrasse št. 8.

Blagorodni gospod! S hvaležnostjo Vam javljam, da so Vaše zdravstveno pivo iz sladnega izlečka **Ivana Hoffa** ter Vaši Hoffovi sladni bonboni za prsa pri mojej bolezni izvrstno pomagali. Sedaj lahko glasneje govorim, kašelj in bolečina v prsih mi ponehujeta ter se nadejam, da bodem mogel skoro Vam na čast zaklicati: „Živio plemeniti gospod **Ivan Hoff!**“ Prosim Vas, da mi zopet pošljete 13 sklenic piva in jeden zavitek sladnih bonbonov. Znamenujem se odličnim spoštovanjem **Trnovac** (na Hrvatskem), 8. avgusta 1882.

Mihael Lovroec, učitelj.

Vaše blagorodje! Prosim Vas, pošljite mi zopet po poštne povzetji 28 sklenic Vašega izvrstnega **Iv. Hoff**-ovega zdravstvenega piva iz sladnega izlečka in 5 zavitek **Ivan Hoff**-ovih sladnih bonbonov za prsa v modrem papirji. Ob enem Vam poročam, da sem vsled plučnega vnetja in jedno leto trajajočega bljuvanja krvi uže pet let bolehal na hripavosti in bodenji v dušniku; odkar pa rabim sladno pivo, se uže veliko bolje počutim ter upam, da bodem po daljšem uporabljenju popolnem ozdravil; sicer pa, če le moje zdravje vsaj tako ostane, kakor je sedaj, sem popolnem zadovoljen z zdravstvenim vspehom Vašega **Iv. Hoff**-ovega piva iz sladnega izlečka. Z najodličnejšim spoštovanjem Vam vedno udani

Eduard Kollman, zemljemerski nadzornik.

Maribor, 27. novembra 1882.

Glavne zaloge v Ljubljani: Peter Lassnik, H. L. Wenzel, Mih. Kastner.

V Kranji: **Franjo Dolence;** v Celji: **Kupferschmidt,** lekarnar; v Reki: **G. Catti,** lekarnar; v Gorici: **G. Cristofoletti,** c. kr. dvorni lekarnar; v Mariboru: **P. Hollasek;** v Puji: **Kasimir;** v Pulji: **Monay;** v Trstu: lekarnar **J. Seravallo** in **F. S. Prinz.**

Cene v Ljubljani: Zdravstveno pivo iz sladnega izlečka: 1 steklenica 56 kr., 13 sklenic 6 gld. 72 kr., 28 sklenic 14 gld., 58 sklenic 28 gld. — V zavitku iz Ljubljane: 6 sklenic 3 gld. 82 kr., 13 sklenic 7 gld. 32 kr.; 28 sklenic 14 gld. 60 kr., 58 sklenic 29 gld. 10 kr. — Koncentrirani sladni izleček 1 sklenica 1 gld., 1/2 sklenice 60 kr. — Čokolada iz sladnega izlečka à 2 gld. 40 kr., 1 gld. 60 kr. in 1 gld. za 1/2 klg. — Bonboni iz sladnega izlečka za prsa po 60, 30, 15 in 10 kr. za zavitek; pri večjem naročilu popusti se v cenah. (791-12)

Ivana Hoffa bonboni iz sladnega izlečka za prsa. Ivana Hoffa koncentrirani sladni izleček.

Pravi Hoffovi bonboni iz sladnega izlečka so le v modrem zavitku.